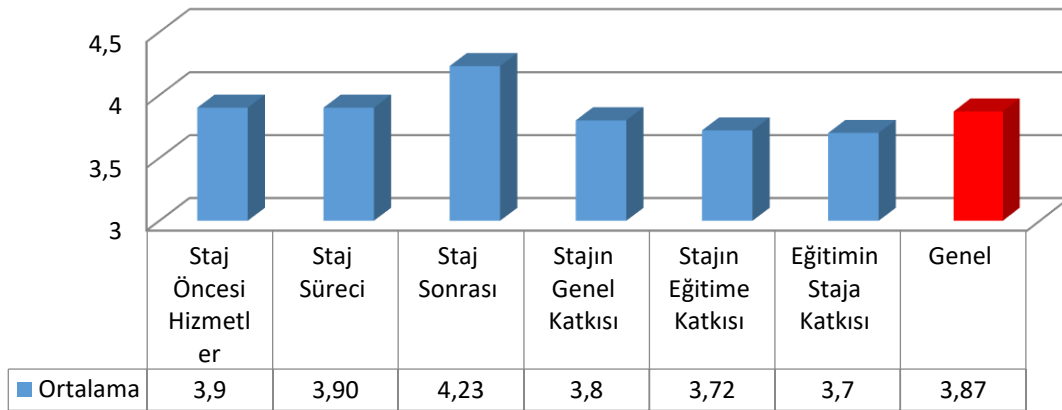

T.C
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
TURİZM FAKÜLTESİ
TURİZM İŞLETMECİLİĞİ BÖLÜMÜ
2022-2023 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI
ÖĞRENCİ STAJ DEĞERLENDİRME RAPORU

Turizm İşletmeciliği bölümü 2023 yaz dönemi staj yapan öğrencilerin gerçekleştirmiş olduğu staja ilişkin görüşlerini tespit etmek amacıyla mülakatlara katılan yedi (7) Kadın ve üç (3) Erkek, altısı (6) üçüncü sınıftan, dördü (4) ikinci sınıftan olmak üzere toplam on (10) öğrenciye anket uygulanmış olup sonuçlar tablo1, tablo 2’de ve grafik 1’de sunulmuştur. Bununla birlikte, staj yapan öğrencilerin işverenler tarafından değerlendirilmesine ilişkin sonuçlar ise tablo 3’te yer almıştır.

Tablo 1’de turizm işletmeciliği bölümünde eğitim alan ve 2023 yaz döneminde uygulamalı stajını gerçekleştiren 10 öğrenciden elde edilen veriler yer almaktadır. Staj uygulamasının altı (6) temel boyutta değerlendirildiği incelemede, bölümde gerçekleştirilen 60 iş günü staj uygulamasından genel memnuniyet düzeyinin (\bar{x} : 3,87) yüksek olduğu saptanmıştır. Staj uygulamasında diğer boyutlara oranla en fazla memnuniyet duydukları boyut staj sonrası hizmetler olmuştur. (\bar{x} : 4,23). Bununla ilgili ifadelere bakıldığında öğrenciler staj evraklarının önceden belirtilen tarihler arasında toplandığını (\bar{x} : 4,60) ve Staj değerlendirme toplantısının (mülakat) tarihi hakkında önceden bilgilendirme yapıldığını (\bar{x} : 4,30) aktarmışlardır. Staj uygulamasında en fazla memnuniyet belirtilen ikinci boyut ise staj öncesi hizmetler ve staj süresi olmuştur. Staj uygulamasında diğer boyutlara oranla daha az memnuniyet belirtilen boyut ise eğitimin staja katkısı boyutu olmuştur. İlgili boyutta en düşük ortalamaya (\bar{x} : 3,50) sahip ifade ise “Turistler ile yabancı dilde daha rahat konuşma ve anlaşmama katkı sağladı.” Olmuştur.

Grafik 1 incelendiğinde öğrencilerin staja ilişkin görüşlerinin genel ortalamasının 3,87 olduğu görülmüştür. Bununla birlikte, öğrencilerin staja ilişkin görüşlerinin en yüksek olduğu boyutun ise 4,23 aritmetik ortalama ile staj sonrası hizmetler boyutunun olduğu belirlenmiştir. Buna karşılık diğer boyutlara oranla daha düşük düzeyde (\bar{x} =3,70) eğitimin staja katkısı boyutunun olduğu tespit edilmiştir.

Grafik 1: 2023 Yılı Staj Memnuniyet Düzeyinin Boyutlar Açısından Karşılaştırılması

1. 2023 Yaz Döneminde Stajını Uygulamalı Olarak Gerçekleştiren Öğrencilerin Staj Uygulamasına İlişkin Memnuniyet Düzeylerinin İncelenmesi

Tablo 1: 2023 Yaz Stajı Öğrenci Memnuniyet Düzeyleri ve 2019-2021-2022-2023 Memnuniyet Düzeylerinin Karşılaştırılması

İfadeler		2019 (55)		2021(28)		2022 (14)		2023(10)	
		\bar{x} ifade	\bar{x}	\bar{x} ifade	\bar{x}	\bar{x} ifade	\bar{x}	\bar{x} ifade	\bar{x}
Staj Öncesi Hizmetler	Stajın temel amacı hakkında açıklamalar yapıldı.	4,24	4,33	4,04	4,10	4,35	4,27	4,1	3,90
	Stajın süresi, gerçekleştirilebilecek dönemler ve koşulları hakkında bilgilendirme yapıldı.	4,38		4,18		4,57		4,3	
	Staj danışmanlığı hizmetlerinin kapsamı tam olarak açıklandı.	4,25		4,11		4,14		4,1	
	Staj yapabileceğim işletmeler konusunda bilgilendirme yapıldı.	4,35		4,14		4,28		4,5	
	Staj başvuru tarihleri hakkında önceden bilgilendirme yapıldı.	4,49		4,14		4,64		4,3	
	Staj esnasında (stajımı yaparken) yapmam gereken işlemler hakkında bilgilendirme yapıldı.	4,25		4,14		4,14		3,8	
	Staj dosyasının nasıl doldurulacağı hakkında bilgilendirme yapıldı.	4,29		4,07		3,92		3,4	
	Staj bitiminde teslim edilmesi gereken evrakların doldurulması konusunda bilgilendirme yapıldı.	4,42		4,07		4,21		3,7	
	Staj evraklarının hangi tarihler arasında ve kime teslim edileceği önceden belirtildi.	4,51		4,11		4,14		3,9	
	Staj kapsamında yapılan sigorta hizmetinin içeriği aktarıldı.	4,09		4,00		4,21		3,9	
	Yurtdışı staj işlemleri hakkında bilgilendirme yapıldı.	4,16		4,11		4,07		2,8	
Staj süreçleri hakkında fakülte web-sayfasında ve duyuru panolarında bilgilendirmeler mevcuttu	4,53	4,11	4,64	4					
STAJ ESNASINDA									
Staj Süreci	İşletmeye ilk gittiğimde oryantasyon eğitimi verildi.	3,95	3,95	4,18	3,97	4,07	4,22	4,2	3,90
	Stajda yasal olarak belirtilen ücreti aldım.	4,36		3,79		4		4,8	
	Çalışma saatlerim yasalarla belirlenen çerçevede idi (günlük 8 saat).	3,71		4,36		4,50		3,7	
	Haftada en az bir gün izin kullanıyordum.	4,53		4,61		4,57		4,6	
	Okul tarafından yapılan sigortanın yanı sıra işletme tarafından sigorta yapıldı.	3,82		3,54		3,28		3	
	İşletmenin yeme-içme olanakları yeterliydi.	3,85		4,11		4,42		4,3	
	İşletmenin barınma olanakları yeterliydi.	3,64		3,75		4,00		3,3	
	İşletmenin ulaşım (servis) olanakları yeterliydi.	3,76		3,86		4,21		3,7	
	Yöneticilerim bana karşı adil ve olumlu davranıyordu.	3,87		3,89		4,28		4	
	Mesai arkadaşlarım bana karşı adil ve olumlu davranıyordu.	4,07		3,86		4,42		3,8	
	Stajyer olduğum için ekstra (görevim dışında) görevler verilmedi.	3,73		3,79		4,28		3,2	
	Yaşadığım sorunları yöneticilerime rahatça bildirebiliyordum.	4,05		4,00		4,42		3,9	
Yaşadığım sorunlar için okuldaki staj danışmanıma rahatça ulaşabiliyordum.	4,02	3,79	4,42	4,3					
STAJ BİTİMİNDE.....									
Staj Sonrası	Gerekli evrakların teslimi konusunda staj danışmanı yardımcı oldu.	4,22	4,40	4,21	4,40	4,21	4,56	4,2	4,23
	Staj evrakları önceden belirtilen tarihler arasında toplandı.	4,49		4,39		4,28		4,6	
	Staj değerlendirme toplantısının (mülakat) tarihi hakkında önceden bilgilendirme yapıldı.	4,47		4,36		4,42		4,3	
	Staj değerlendirme toplantısı önceden belirtilen tarih ve saatte gerçekleştirildi.	4,36		4,43		4,78		4,2	
	Staj değerlendirme toplantısında (mülakatında) tarafıma objektif ve adil davranıldı.	4,49		4,54		4,78		4	
	Stajıma ilişkin değerlendirme sonucu tarafıma duyuru yoluyla bildirildi.	4,35		4,50		4,57		4,1	
STAJ UYGULAMASI.....									
Stajın Genel Katkısı	Almış olduğum teorik eğitimi uygulama imkânı bulmama katkı sağladı.	4,33	4,29	4,21	4,07	4,07	4,07	4	3,80
	Sektörü tanıma olanağı bulmama katkı sağladı.	4,55		4,18		4,35		3,9	
	Alanımla ilgili yeni gelişmeleri uygulama düzeyinde görebilmeme katkı sağladı.	4,47		4,04		4,28		3,9	
	Yabancı dilimi geliştirmeme katkı sağladı.	3,95		3,79		3,57		3,2	
	Mesleğimi daha çok sevmeme fayda sağladı.	4,05		3,86		3,92		3,6	
	Farklı kültürlerle ve insanlarla iletişim kurmama katkı sağladı.	4,36		4,18		4,14		4	

	Farklı kültürleri daha yakından tanıma fırsatı bulmamda katkı sağladı.	4,31		4,21		4,21		4	
Stajın Eğitime Katkısı	YAPMIŞ OLDUĞUM STAJIN:.....								
	Verilen derslerin (müfredatın) önemini daha iyi anlamama faydası oldu.	4,22	4,32	4,14	4,09	4,28	4,36	3,5	3,72
	Derslerde anlatılmak istenileni daha kolay anlamamda faydası oldu.	4,25		4,07		4,57		3,9	
	Arkadaşlarımla daha kolay iletişim kuramama faydası oldu.	4,27		4,04		4,21		3,6	
	Derslerin mesleki gelişimime olan katkısı daha iyi anlamama faydası oldu.	4,35		4,11		4,35		3,8	
	Akademik/mesleki kariyerimi daha iyi planlamama faydası oldu.	4,53		4,11		4,42		3,8	
Eğitimin Staja Katkısı	STAJ ÖNCESİ OKULDA ALDIĞIM EĞİTİM								
	Staj kapsamındaki görev ve işleri daha kolay gerçekleştirmeme katkı sağladı.	4,36	4,40	4,29	4,19	4,14	4,31	3,6	3,70
	Turizm çalışanlarının gerçekleştirdiği işleri ve işlemleri önceden öğrenmeme katkı sağladı.	4,42		4,29		4,28		3,6	
	Günlük işlere kolaylıkla adapte olmama katkı sağladı.	4,45		4,35		4,21		3,8	
	Turistler ile yabancı dilde daha rahat konuşma ve anlaşmama katkı sağladı.	4,22		4,11		3,85		3,5	
	Turistlere nasıl hitap edeceğim ve nasıl davranacağım konusunda katkı sağladı.	4,35		4,21		4,14		3,9	
	Yöneticilerime nasıl hitap edeceğim ve nasıl davranacağım konusunda katkı sağladı.	4,47		4,21		4,57		3,6	
	İşletmede daha çok sorumluluk almama katkı sağladı.	4,45		4,14		4,57		3,6	
	İşletmede disiplinli ve planlı bir şekilde çalışmama katkı sağladı.	4,40		4,18		4,57		4	
	Yöneticilerim tarafından daha çok takdir görmeme katkı sağladı.	4,44		4,04		4,50		3,7	
GENEL KATKI		4,25		4,11		4,29		3,87	

\bar{x} : Aritmetik ortalama, 1: Kesinlikle katılmıyorum \leftarrow --- \rightarrow 5: Kesinlikle katılıyorum.

Tablo 1’de dikkat çeken son husus ise 2023 yılı staj memnuniyet düzeylerinin 2022 yılına göre azaldığı ve söz konusu azalışın hemen hemen tüm alt boyutlarda da gerçekleşmiş olduğudur. Sonuçlar incelendiğinde turizm işletmeciliği bölümünde öğrencilerin staj uygulamasına ilişkin memnuniyet düzeylerine en olumlu görüş bildirdikleri boyut 4,23 ortalama ile staj sonrası faaliyet olmuştur. En olumlu görüş bildirdikleri ifade ise 4,80 ortalama ile “Stajda yasal olarak belirtilen ücreti aldım.” olurken onu 4,60 aritmetik ortalama ile “Haftada en az bir gün izin kullanıyordum.” ve “Staj evrakları önceden belirtilen tarihler arasında toplandı” ifadeleri takip etmiştir.. Diğer boyutlara göre staj yapan öğrencilerin daha düşük memnuniyet duydukları boyut ise eğitimin staja katkısı boyutu olurken, bu boyutta diğerlerine göre daha az olumlu görüş (\bar{x} : 3,50) bildirdikleri ifade ise “Turistler ile yabancı dilde daha rahat konuşma ve anlaşmama katkı sağladı” olmuştur. Bütün boyutlar içerisinde öğrencilerin en olumsuz görüş bildirdikleri ifade 2,8 ortalama ile “Yurtdışı staj işlemleri hakkında bilgilendirme yapıldı” olmuştur.

2023 yılı turizm işletmeciliği bölümü öğrencilerinin yaz dönemi staj yaptıkları şehir, turizm işletmeleri ve bölümleri hakkındaki veriler tablo 2’de sunulmuştur.

2. 2023 Yaz Dönemi Stajı Yapılan Şehir, Turizm İşletmesi ve Bölüm Hakkındaki Verilerin İncelenmesi

Tablo 2: 2023 Yaz Dönemi Stajı Yapılan Şehir, Turizm İşletmesi ve Bölüm Hakkındaki Veriler

Staj Yapılan Şehir	n(10)	Staj Yapılan Turizm İşletmesi	n(10)	Staj Yapılan Bölüm	n(10)
Afyon	2	Beş Yıldızlı Otel	9	Muhasebe	-
Antalya	2	Dört Yıldızlı Otel	-	Ön Büro	3
Muğla	2	Üç Yıldızlı Otel	-	Kat Hizmetleri	3
Eskişehir	1	Butik Otel	-	Yiyecek-İçecek ve Mutfak	3
İzmir	3	Seyahat Acentası	1	Müşteri İlişkileri	-
				Satış	1
				Operasyon	-
Toplam	10	Toplam	10	Toplam	10

Tablo 2 incelendiğinde öğrencilerin staj yapılan şehirler arasında en çok İzmir'i tercih ettikleri bu şehri ise Antalya, Afyon ve Muğla'nın izlediği görülmüştür. Staj yapılan turizm işletmelerine bakıldığında ise 2023 yaz döneminde staj yapan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun otel işletmelerini tercih ettiği görülmüştür. Bununla birlikte staj yapılan bölümler incelendiğinde otel işletmeleri için Ön Büro, Kat Hizmetleri ve Yiyecek-İçecek departmanlarında daha çok çalışıldığı, seyahat acentalarında ise satış bölümünde staj yaptığı tespit edilmiştir.

Tablo 3'te turizm işletmeciliği bölümü öğrencilere yönelik 2023 yaz döneminde staj yapılan işletmelerdeki on (10) yöneticinin değerlendirmeleri yer almıştır. Buna göre her bir ifade için 100 puan üzerinde yapılan değerlendirmede genel memnuniyet düzeyinin 97,24 puan ile yüksek olduğu tespit edilmiştir. 2022 yılı ile karşılaştırıldığında ise 94,04 olan memnuniyet düzeyinin 2023 yılında daha da yükseldiği ve 2022 yılında 4,70 olan aritmetik ortalamanın 2023 yılında 4,85 ortalamaya çıkmıştır. Buna yönelik 2023 yılında tüm boyutlarda ($\bar{x} \geq 4,50$) ve boyutları oluşturan ifadelerde ($\bar{x} \geq 4,50$) yönetici memnuniyet düzeyinin çok yüksek olduğu tespit edilmiştir. Staj yapan öğrencilere yönelik yönetici değerlendirmeleri boyutlar açısından ele alındığında öğrencilerin işe yönelik tutum ve davranışlarına yönelik memnuniyetin \bar{x} : 4,86; Kişisel özellik ve yetkinler boyutunun \bar{x} : 4,83; İletişim becerisi \bar{x} : 4,84; Mesleki bilgi düzeyi \bar{x} : 4,86 olduğu görülmüştür. İfadeler açısından öğrenciler için en olumlu görüş bildirdikleri yargı ise "Talimatları yerine getirme" (\bar{x} :5) olmuştur.

3. 2023 Yaz Dönemi Yaz Stajı Yönetici Değerlendirme Sonuçlarının İncelenmesi

Tablo 3: 2023 Yaz Dönemi Staj Yapan Öğrencilerin İşverenler Tarafından Değerlendirilmesi

Boyutlar		İfadeler	*Puanlama		\bar{x}	
İşe yönelik tutum ve davranışlar			2022(14)	2023(10)	2022(14)	2023(10)
(2022) 95,87 (\bar{x} : 4,79)	(2023) 97,18 (\bar{x} : 4,86)	İnisiyatif alma	94,64	94,37	4,73	4,72
		İşe karşı ilgi ve özen	90	99,37	4,50	4,97
		İşe devam ve dakiklik	100	98,75	5	4,94
		Zamanı verimli kullanma	100	95,62	5	4,78
		Sorumluluk kabul etme	100	96,87	5	4,84
		Talimatları yerine getirme	95	100	4,75	5
		Kaynakları etkin kullanma	90	95	4,50	4,75
Dış görünüm	98	97,5	4,87	4,88		
Kişisel özellik ve yetkinlikler						
(2022) 94,82 (\bar{x} : 4,74)	(2023) 97,48 (\bar{x} : 4,83)	Kendine Güven	95	99,37	4,75	4,97
		Yaratıcılık	94,50	97,5	4,72	4,88
		Liderlik özellikleri	94,64	93,75	4,73	4,73
		Yeniliklere açık olma	100	98,12	5	4,69
		Teknolojiye yatkınlık	90	98,75	4,50	4,91
İletişim becerisi						
(2022) 90 (\bar{x} : 4,50)	(2023) 96,87 (\bar{x} : 4,84)	Amiriyle iletişim	90	95	4,50	4,75
		İş arkadaşlarıyla iletişim	90	97,5	4,50	4,88
		Müşteriyile iletişim	90	98,12	4,50	4,91
Mesleki bilgi düzeyi						
(2022) 92,44 (\bar{x} : 4,62)	(2023) 97,34 (\bar{x} : 4,86)	Problem çözebilme yeteneği	94,78	95,62	4,78	4,78
		Takım çalışmalarına yatkınlık	90	99,37	4,50	4,97
		Mesleki/teknik bilgi düzeyi	90	96,25	4,50	4,50
		İş standartlarına uygunluk	95	98,12	4,75	4,75
Genel Memnuniyet			94,04	97,24	4,70	4,85

*: 100 puan üzerinden, \bar{x} : Aritmetik ortalama, 1: Kesinlikle katılmıyorum ←---→ 5: Kesinlikle katılıyorum.

2023 yaz döneminde stajını yapan öğrencilerin staj uygulamasına ilişkin memnuniyet düzeylerine yönelik tespit edilen hususlar şu şekilde sıralanmıştır.

- 2023 yaz stajına yönelik öğrenci memnuniyet düzeyinin 2022 yılına göre genel katkı açısından ve tüm boyutlar açısından düştüğü tespit edilmiştir. Buna karşılık ise 2023 yılında

staj yapan öğrencilerin işverenleri tarafından değerlendirilmesinde 2022 yılı işverenlere göre daha olumlu görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

- Bütün boyutlar içerisinde öğrencilerin en olumsuz görüş bildirdikleri ifade 2,8 ortalama ile “Yurtdışı staj işlemleri hakkında bilgilendirme yapıldı.” yargısı olmuştur. Bunu 3,0 ortalama ile “Okul tarafından yapılan sigortanın yanı sıra işletme tarafından sigorta yapıldı.” ifadesi ve 3,2 ortalama ile “Yabancı dilimi geliştirmeme katkı sağladı.” yargısının onu takip ettiği belirlenmiştir.

2023 yaz döneminde stajını yapan öğrencilerin staj uygulamasına ilişkin memnuniyet düzeylerine yönelik elde edilen veriler kapsamında şu öneriler sunulabilir.

- Yurtdışı staj işlemleri hakkında bilgilendirmeler yapılmalıdır. Bu çerçevede akademik oryantasyon derslerinde, akademik danışmanlık toplantılarında ve eğitim öğretim süreçleri toplantılarında konu ile ilgili bilgilendirmeler sunulmalıdır.
- Eğitimin staja katkısı çerçevesinde staj yerlerinin seçiminde öğrencilerin yabancı dilini geliştirmelerine olanak sağlayacak turizm işletmelerine yönlendirilmesi konusunda akademik danışmanların bilgilendirilmesi yapılmalıdır.